

tekst: EMILIE ESCHER

foto's: SUZANNE VAN DE KERK

DRESSCODE VOOR DUMMY'S

STIJLREGELS ZIJN AAN DE GEMIDDELDE NEDERLANDSE MAN MEESTAL NIET ZO BESTEED. MAAR KENNIS VAN KLEREN EN OMGANGSVORMEN IS ONMISBAAR, ZEKER IN HET ZAKENLEVEN. GELUKKIG IS ER KUNDIG ADVIES TE KRIJGEN EN BLIJKEN MANNEN STEEDS MEER BEREID TE LEREN.

'Heren, wie kan mij uitleggen wat een tenue de ville is?' Vraagsteller Jan Jaap van Weering (52) geeft de veertig mannen aan de tafel niet lang de tijd om na te denken. 'Een tenue de ville is een donker pak, blauw of grijs, met een overhemd, een rustige das, zwarte schoenen en sokken tot de knie. Je kunt het dragen op het werk, maar ook bij een diner. Het kan in Japan, en ook in Amerika.'

Van Weering doceert aan het Institute of Protocol The Hague en geeft onder de naam Distinguished in het hele land presentaties voor zakenmannen over omgangsvormen en kleren. Het loopt zo goed, zegt hij, dat hij al tot eind 2012 is volge-

boekt. 'In Nederland is de mentaliteit dat uiterlijkheden niet belangrijk zijn,' zegt hij. 'Maar vooral in het zakenleven komen ze daar langzaam van terug. Er is grote behoefte aan een duidelijke leidraad als het om kleren gaat.' Deze avond is hij te gast bij de Bussumse afdeling van de Lions, een groep mannen met de meest uiteenlopende beroepen. Er zit een dominee bij, maar ook een manueel therapeut en een makelaar. De Lions zijn een internationale serviceclub. Meestal discussiëren de mannen over de projecten die ze willen steunen. 'Weinigen van ons komen dan in pak,' onthult een Lion die in duurzame projecten handelt. Maar vanavond is een andere

LEDEN VAN DE LIONSCLUB BUSSUM KRIJGEN
ETIQUETTELES VAN JAN JAAP VAN WEERING
(OP DE STOEL). ER BLIJKT NOG VEEL TE LEREN

ITALIAANSE INVLOEDEN HEBBEN ERVOOR GEZORGD DAT HET ALLEMAAL WAT LOSSER IS GEWORDEN. ZO MOGEN DE SOKKEN TEGENWOORDIG BEST GEKLEURD ZIJN

VANAVOND DRAAIT HET OM PAKKEN, DASSEN, SCHOENEN EN STIJL

avond dan normaal. Het draait om pakken, dassen, schoenen en stijl.

De Lions hebben allen de opdracht gekregen zich te kleden in tenue de ville. Over wat dat is, blijken ze nogal eens andere opvattingen te hebben dan de spreker. Veel jasjes (colbertjes mag je niet zeggen van Van Weering) zijn gekleurd, of gestreept. Er is zelfs een dissident bij die niet eens een das draagt, maar een hout-hakkershemd boven een ribbroek. Er is dus veel te leren, en daar blijken de mannen voor open te staan.

Van Weering krijgt de ene vraag na de andere op zich afgevuurd. 'Mijn buurman hier zegt dat bruine schoenen niet kunnen onder een tenue de ville. Klopt dat?' vraagt een jonge makelaar. 'Ja, uw schoenen moeten altijd donkerder zijn dan uw pak. Ze moeten altijd zwart zijn. En het gezegde is: *Never wear brown in town!*' 'Maar op het plein hier lopen ze allemaal op van die bruine suède pantoffels onder hun ribbroeken,' werpt een oudere heer tegen. Die hebben er volgens Van Weering niet veel van begrepen. In Schotland dragen alleen tuinlieden ribbroeken.

WIJNREIS

Verwarring aan de Bussumse tafel. Wanneer draag je dan wel een ribbroek? 'Nou, na het werk kun je er een dragen, als je bijvoorbeeld even naar de supermarkt gaat. Maar niet naar een diner of op het werk. Een klant van mij, een hele rijke zakenman, ik noem geen namen, nam zijn vrouw mee op wijnreis naar Frankrijk langs allerlei mooie kastelen. 's Avonds hadden ze een diner en toen bleek dat hij als enige

zo'n ribbroek aanhad. Hij voelde zich dood-ongelukkig.' Had hij maar geweten wat tenue de ville was, want dat stond op de uitnodiging. Daarom heeft Van Weering een hulpmiddeltje, een primeur op het gebied van kledingetiquette. Iedere man krijgt van hem een dresscodekaart, een aan een kleeplank te steken kaartje met de titel Van top tot teen, met daarop de do's and don'ts van zakenpak tot smoking. Zoals: 'Kousen tot de knie. Zichtbaar behaarde mannenbenen zijn niet appetijtelijk.' Of: 'Een enkel-rij-knoopsjas is gesloten tijdens kennismaking en verplaatsingen.'

Het wordt een hilarische avond. Van Weering vertelt allerlei anekdotes die zelfs de mannen die al waren ingevoerd in de materie nog niet kennen. Zoals het – niet te verifiëren – verhaal over de herkomst van de term 'blazer'. In de Victoriaanse tijd bracht de Britse koningin een bezoek aan het fregat *HMS Blazer*. De witte uniformen van de marineofficieren waren zo vies geworden dat de kapitein jasjes liet snijden van het blauwe reservezeil en de knopen van de oude witte uniformen gebruikte.

Maar de mop van de avond is dat uitgerend degene die verder het beste invulling heeft weten te geven aan de dresscode tenue de ville nu net weer geen zwarte schoenen draagt, maar bruine. Gelukkig kan Van Weering er ook om lachen. Misschien is het niet helemaal zoals het hoort, als die schoenen dan maar wel goed verzorgd zijn.

Dat schoenen altijd gepoetst moeten zijn, is regel één van alle stijlmeesters, en als het aan Van Weering ligt, wordt zelfs de zijkant van de zool gepoetst. Maar over de

kleur van de schoen zijn de deskundigen het weer niet altijd eens. Zo vindt Roel Wolbrink (39), schrijver van *Het Blauwe Boekje* over omgangsvormen en kleren, dat schoenen onder een zakenpak wél bruin mogen zijn. Volgens Wolbrink – tevens eigenaar van drie New Taylor-winkels waar mannen een pak op maat kunnen laten maken – verandert ook etiquette. Italiaanse invloeden hebben ervoor gezorgd dat het allemaal wat losser is geworden. Zo mogen de sokken tegenwoordig best gekleurd zijn. Ze hoeven niet per se donker. Het hele beeld is volgens Wolbrink een beetje informeler geworden. Hij tekent wel aan dat bij banken als ABN AMRO en MeesPierson nog steeds vooral zwarte schoenen worden gedragen.

SEXAPPEAL

Hij is allang blij dat de onverschilligheid van de Nederlandse man voor kleren een beetje aan het verdwijnen is. Steeds meer mannen ontdekken volgens Wolbrink dat ze serieuzer worden genomen als ze een pak dragen. 'Het geeft een uitstraling van macht en zekerheid, en het verhoogt de sexappeal.' Het soort pak dat de man in kwestie draagt, hangt volgens hem sterk af van de beroepsgroep waarin hij zit. Zijn advies: pas je pak altijd aan je beroep aan. 'Stem je kleren af op die van je collega's. Zo laat je zien dat je erbij wilt horen. Je toont respect. Ga geen bloemetjeshemd dragen als je bij een verzekeringsmaatschappij of op een advocatenkantoor werkt. Zoiets kun je misschien wel doen als je journalist bent. Kijk als je gaat solliciteren altijd op de website van het bedrijf

OVER TENUE DE VILLE BLIJKEN DE LIONS IN BUSSUM NOGAL EENS ANDERE OPVATTINGEN TE HEBBEN

hoe mensen er gekleed gaan. Hoe neutraler je voorkomt, hoe meer aandacht de inhoud krijgt. Mensen willen dan wel zichzelf zijn, en uniek, maar ze willen ook serieus worden genomen. Als dat laatste belangrijker is, kun je maar beter neutraal gekleed zijn en je authenticiteit laten blijken door bijvoorbeeld een bijzonder horloge te dragen of manchetknopen.'

Een ander belangrijk punt voor Wolbrink: draag altijd een das. 'Een das trekt de aandacht naar het gezicht toe. De rust wordt niet onderbroken door een openstaande kraag.' Maar welke soort das bij welk gezicht, dat is ook weer een kwestie.

ZWAAR MONTUUR

Hij doet op dit moment een klein onderzoekje naar welke das en bril bij welk soort gezicht passen en zal zijn bevindingen binnenkort met foto's op zijn website illustre-

Een sterke afrader – en een stuitend punt als het gaat om het kledinggedrag van de Nederlandse man – vindt Wolbrink het duidelijk zichtbare T-shirt onder een open hemd. 'Terwijl het heel makkelijk is om een dun shirtje met een V-hals te kopen dat niet opvalt onder een hemd.'

Er valt nog veel bij te scholen als het om kleren gaat, en dan hebben we het nog niet eens gehad over wat je als man moet dragen op de zogenoemde *casual friday*. Het is het onderwerp waar personal shopper Marjon Sars de meeste vragen over krijgt tijdens de kledingworkshops die ze aan mannen in het bedrijfsleven geeft. Ze nam haar verrijdbare kledingrek met pakken, riemen en schoenen al mee naar de werknemers van accountants- en adviesbedrijf PwC, en ook naar die van Zorgverzekeraar VGZ.

Haar agenda zit het komende jaar hele-

maal vol. 'Bedrijven vinden het steeds belangrijker dat personeel dat contact heeft met klanten, goed en verzorgd gekleed is. Vooral met die crisis moet je je als bedrijf extra goed presenteren, dan val je op.'

Draag een pak en een hemd, dat is niet mis te verstaan, maar van de kledingcode voor *casual friday* raken veel mannen in verwarring. 'Een aantal medewerkers van een verzekeringsbedrijf waar ik kwam, ging in de fout door op vrijdag op gym schoenen naar hun werk te gaan. Dat is wel casual, maar niet op een elegante manier.'

METAMORFOSE

Ze neemt de mannen bij de hand, zegt ze, en leert ze wat elementaire stijlregels, zoals dat de kleur van hun riem moet matchen met die van hun (gepoetste!) schoenen. En dat ze het beste manchetknopen kunnen nemen waar de kleur van hun das in terugkomt. En als je het als man echt niet weet op *casual friday*, dan zit je met een lichtblauw hemd, een donkerblauw jasje en een mooie jeans altijd goed.

BEDRIJVEN VINDEN HET STEEDS BELANGRIJKER DAT HUN PERSONEEL MET KLANTENCONTACT ER GOED EN VERZORGD GEKLEED BIJ LOOPT. HET PLAATJE MOET ECHT KLOPPEN

ren. 'Een smalle knoop maakt een gezicht langer, terwijl een brede knoop het tegenovergestelde effect geeft.' Met brillen heeft hij zelf ervaring. 'Ik heb een montuurloze bril en eentje met een zwaar montuur. Ik zet ze bewust in. Als ik contact wil maken met een groep zet ik mijn "zachttere" bril op, omdat ik daarmee minder afstand creëer. Dan kunnen mensen mijn emoties beter volgen.'

Maar liefst gaat Sars wat verder. 'Dan laat ik ze een broek passen van net even een ander materiaal, met stretch erin bijvoorbeeld.' Sars merkt dat de mannen, vooral de jonge, zeer geïnteresseerd zijn. 'Ik had laatst een groep van acht advocaten, dertigers. In het begin hingen ze allemaal onderuit, maar later zaten ze op het puntje van hun stoel. Ze wilden allemaal in de metamorfose om te zien wat bij hen paste. Ze kregen er echt zin in.' De helft van de mannen maakte een vervolgspraak om samen met Sars zijn garderobe onder handen te nemen.

'En dat is een héél verstandige beslissing,' vindt Sars. 'Want als ik in gesprek ben met iemand die een hemd draagt met versleten manchetten of een verfrommelde das, dan merk ik dat ik helemaal niet meer aan het luisteren ben naar wat hij nu eigenlijk zegt. Erger nog, als iemand geen zorg besteedt aan zijn uiterlijk, denk ik zelfs: hoe gaat hij dan met mij om? En ik ben vast niet de enige die dat denkt.'